

Tale om disse to Alternativer. Men jeg vil føje til, at man jo ganske vist nok kan tænke sig endnu en Udvej, nemlig den, som tydelig nok kommer frem bag Udtalelserne baade fra det ærede Medlem (Ellinger), som var Højres Ordfører, og fra det ærede Medlem (Wenzel Neergaard), som var Ordfører for de Fri-konservative.

Det ærede Medlem, som var Ord-fører for Højre, udtalte, at det, det gjaldt om, var, at man kunde faa de forskellige Interesser repræsenterede, og det ærede Medlem, der var Ordfører for de Fri-konservative, sagde, at det gjaldt om at faa Sagkundskaben frem. Det er jo en alminde-elig bekendt Sag, at man fra disse Sider, særlig fra Højres Side, har tænkt sig, at man skulde kunne faa Landstinget bygget paa de saa-kaldte „Erhvervsvalg“, saaledes at de for-skellige Erhverv eller Institutioner skulde vælge; paa den Maade vilde man faa de forskellige Interesser og Sagkundskaben repræsenteret. Jeg maa hertil sige, at jeg tror, denne Vej er ganske og aldeles ufrem-kommelig, for det første af den Grund, at man meget vanskeligt kan tænke sig, hvor-ledes saadanne „Erhvervsvalg“ skulde kunne gennemføres; selv om man kunde det, er det ogsaa min Overbevisning, at det vilde være en yderst uheldig Vej at gaa, om ogsaa den almindelige og lige Valgret kunde bevares derigennem. Og hvorfor det? Fordi man ved at gaa denne Vej vilde komme ind paa at klassede Folket efter Fag, efter Erhverv. Vi har tilvisse nok af det, man kan kalde Fagvæsen og Standsvæsen, det, at hver kun tænker paa sine egne Interesser. Jeg tror ikke, det vilde gaa saadan, som en Kandidat, der stillede sig til Valg, skal have sagt — ja, det er maaske ikke sikkert, at det virkelig er sket, men det er i denne Forbindelse ligegyldigt. Han sagde, at han vilde arbejde for de almindelige Interesser, og da man spurgte ham, hvad de almindelige Interesser var, svarede han: Ja, hver af Eder skal blot tænke paa egen Fordel og egne Interesser; naar hver især gør det, skal vi nok komme til de almindelige Interesser. Jeg er ikke sikker paa, at dette er den heldigste Vej frem ad; naar det blev saadan her i Landet, hvad der desværre allerede er mere end nok af, at de enkelte Fag kun tænkte paa deres egne Interesser, tror jeg ikke let, man vakte Sans for det almene Vel, de al-mene Interesser. Ved Siden af det saare vanskelige i at sammensætte disse Erhverv saaledes, at det Ting, der fremgaar af deres Valg, kan svare til det, man ønsker, ved Siden deraf vil denne Omstændighed for mig til enhver Tid være en Hovedgrund til at

være imod, at man kommer ind paa at klasse-de og splitte Folket i Stedet for at skabe Samling, noget, vi saa haardt trænger til i vort lille Folk.

Jeg tror derfor, den højtærede Kon-seilspræsident har Ret i, at der, naar man skal grunde Landstinget paa den lige og almindelige Valgret, i Virkeligheden kun er to Veje at gaa, enten den, det høje Ministerium har foreslaaet, eller den, der fører til en Aldersgrænse. Og nu skal jeg aabent sige, at jeg personlig er stemt for Aldersgrænsen og ikke er glad ved den Vej, som Ministeriet, som det hedder, „langt“ har maattet foretrække. Jeg vil ikke bruge saa stærkt et Udtryk, som at jeg „langt“ vil foretrække det andet Alternativ; det er ikke de stærke Udtryk, det gælder om, men Sagen. Jeg vil nøjes med at sige, at jeg vilde have foretrukket, at man havde søgt at naa frem ved at fastsætte en Aldersgrænse, og jeg skal nu søge at begrunde hvorfor, idet jeg ganske aabent skal fremhæve de Indvendinger, der fore-kommer mig at kunne anføres mod de kommunale Valg som Grundlag. Jeg skal da for det første give de Talere Medhold, der har udtalt, at saa snart man lægger de kommunale Valg til Grund, vil man paa en meget uheldig Maade gøre Byraad og Sogneraad politiske, partipolitiske, stor-politiske i langt højere Grad, end det nu kan siges at være Tilfældet. Jeg er ved at gennemgaa statistiske Oplysninger fra Statens statistiske Bureau kommen til det Resultat, at navnlig af Sogneraadene kun en forholdsvis ringe Del bliver valgt efter storpolitiske eller partipolitiske Linier, me-dens den langt overvejende Del bliver valgt efter kommunale Hensyn. Jeg skal ikke her nævne noget bestemt Tal; jeg har kun undersøgt Sagen ret løseligt — den kan for øvrigt blive Genstand for grundig Gennemgang i et Udvalg — og foreløbig blot henlede Opmærksomheden paa, at man gør vel i at foretage en statistisk Undersøgelse af denne Sag for derigennem at komme til et begrundet Resultat. Jeg er som antydnet overbevist om, at vi vil skade hele vort Lands kommunale og politiske Liv ved at gøre Sogneraadene og Byraadene stærkt partipolitiske. Kunde man opfinde en Maade, hvorefter man vilde faa dem valgt efter rent kommunalt-saglige Hensyn, tror jeg, en saadan Metode vilde være meget værd. Man skulde hellere søge at naa dertil end at anvende en Metode, hvorved man kommer til at gøre Raadene partipolitiske. Man kan ganske vist sige, at det kun er hvert andet Sogneraad, der